

Dato: 9. juni 2020

Grænsehindringer inden for rigsfællesskabet¹

Grænsehindringer, hvor der pågår et arbejde mellem danske og færøske/grønlandske myndigheder			
Emne/hindring	Minister-/landsstyreområde	Beskrivelse	Status
Sygedagpenge	DK: Beskæftigelsesministeriet (STAR) FÆ: Almannamálaráðið (Landsstyreområdet for Sociale Anliggender) GRL: Departementet for Erhverv, Energi, Forskning og Arbejdsmarked (og Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet)	En person, der er bosiddende på Færøerne, og som er beskæftiget på et grønlandsk skib og betaler skat af denne indkomst i Grønland, har ikke ret til færøske sygedagpenge, idet det både er et krav, at vedkommende har fast bopæl og er fuldt skattepligtig på Færøerne. Grønland har ikke et dagpenge- eller sygedagpengesystem. Dog kan man modtage arbejdsmarkedsydelse i forbindelse med sygdom, når man opfylder kriterierne herfor, bl.a. har bopæl i Grønland. Ydelsen kan maksimalt modtages i op til 13 uger, hvorefter man i tilfælde af fortsat sygdom overgår til offentlig hjælp.	Grænsehindringen vedrører alene flytning mellem Færøerne og Grønland. Der foregår pt. et tværdepartementalt projekt: "Øget selvforsørgelse" i Grønlands Selvstyre, som skal komme med anbefalinger til lovreformer i 2020. Det inkluderer bl.a. anbefalinger til lovreformer af arbejdsmarkedsydelser og offentlig hjælp, som bl.a. omfatter ydelser til sygdomsramte. Det lovforberedende arbejde vil også inkludere, hvordan der kan findes en løsning på grænsehindringen.

¹ Grænsehindringer inden for rigsfællesskabet kan være områder, hvor en forskellig retstilstand i de enkelte rigsdelen kan skabe uensartede forhold eller hindringer, fx ved flytning mellem rigsdelen. Ved visse hindringer kan der være behov for at arbejde for at ændre retstilstanden, mens en forskellig retstilstand på andre områder kan være velbegrundet.

Sygedagpenge	DK: Beskæftigelsesministeriet (STAR) FÆ: Almannamálaráðið (Landsstyreområdet for Sociale Anliggender)	For at modtage færøske sygedagpenge er det et krav, at man har fast bopæl på Færøerne og er fuldt skattepligtig på Færøerne. Det betyder, at en person, der er fastboende i Danmark, men som arbejder og betaler skat af denne indkomst på Færøerne, ikke har ret til sygedagpenge efter færøsk lovgivning. Retten til sygedagpenge efter dansk lovgivning er grundlæggende betinget af, at den indkomst, der indgår i beregningsgrundlaget for udbetaling af sygedagpenge, kan beskattes i Danmark. Dog er der i sygedagpengelovens § 4, stk. 2, hjemmel til at udbetale sygedagpenge til en person, hvis indkomst ikke er beskattet i Danmark, når indkomsten kan beskattes på Færøerne (eller i Grønland), og den pågældende ikke har – eller ikke længere har – ret til sygedagpenge eller anden erstatning for tab af indtægt efter lovgivningen for Færøerne (og Grønland), og den pågældende i øvrigt enten har ophold i Danmark, eller har ophold på Færøerne eller i Grønland, og indtægten er erhvervet ved beskæftigelse i Danmark eller på dansk skib. Efter denne bestemmelse vil en person, der er fastboende i Danmark, men som arbejder på Færøerne, således kunne have ret til danske sygedagpenge, hvis sygedagpengelovens øvrige betingelser er opfyldt.	Færøerne vil undersøge, i hvilken udstrækning problemet kan afklares i færøsk lovgivning i de situationer, hvor der ikke vil være ret til danske sygedagpenge. Grænsehindringen vil blive overvejet i forbindelse med mulige ændringer i Færøernes sygedagpengelovgivning. Ændringerne kan tidligst træde i kraft i 2021.
---------------------	--	--	---

Indførsel af kæledyr til/fra Grønland	DK: Miljø- og Fødevareministeriet/Fødevarestyrelsen FÆ: Heilsufrøðiligu Starvsstovuni (Levnedsmiddel-, veterinær- og miljøstyrelsen) GRL: Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland (VFMG)	Gældende regler for privat ikke-kommerciel flytning: <u>Fra DK til GL:</u> Man skal have en tilladelse til indførslen fra Grønlands Repræsentation i København eller Fødevarestyrelsen alt efter dyrearten. Derudover skal visse andre krav være opfyldt. <u>Fra FO til GL:</u> Man skal have en tilladelse til indførslen fra Grønlands Repræsentation i København eller Fødevarestyrelsen alt efter dyrearten. Derudover skal visse andre krav være opfyldt.	<u>Fra DK/FO til GL:</u> Regler om indførsel og udførsel af kæledyr i Grønland hører under Fødevarestyrelsen. Dog er flere områder, som fx zoonoser (herunder rabies) og dyrevelfærd overtaget af selvstyret. En ændring af reglerne for at indføre kæledyr i Grønland skal derfor ske i tæt samarbejde mellem Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland og Fødevarestyrelsen. Der er visse love og bekendtgørelser, som skal udarbejdes eller ændres af Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland. Det vil være mest hensigtsmæssigt, at disse er på plads, før Fødevarestyrelsen ændrer indførselsreglerne til Grønland. Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland har haft et udkast til bekendtgørelse om forbud mod hold af særlige dyr i høring, som Fødevarestyrelsen afgav bemærkninger til primo februar 2019. Bekendtgørelse er en forudsætning for den efterfølgende udarbejdelse af Fødevarestyrelsens bekendtgørelse om ind- og udførsel af levende dyr til Grønland. Afhængigt af ikrafttrædelsestidspunktet for Veterinær- og Fødevaremyndighedens
--	--	---	--

			bekendtgørelse, forventes det, at Fødevarestyrelsens bekendtgørelse vil kunne træde i kraft sidst i 2020 eller i starten af 2021 og grænsehindringen dermed vil være løst.
Manglende retsvirkninger af medmoderskab	DK: Social- og Indenrigsministeriet GRL: Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet	Reglerne om medmoderskab i børneloven for Danmark indebærer, at en kvinde, der føder et barn, og kvindens ægtefælle eller partner kan aftale, at ægtefællen eller partneren skal være medmor til barnet. Dette medmoderskab har samme retsvirkninger som et faderskab. Der er ikke taget stilling til, om medmoderskab etableret i Danmark kan tillægges retsvirkninger i Grønland. Manglende retsvirkninger af medmoderskab kan have betydning i en række relationer, fx forældreskab, forældremyndighed, forsørgelsespligt, arveret og ret til sociale ydelser.	Reglerne om medmoderskab gælder ikke for Grønland. Det er aftalt med Grønland, at lovgivningen om faderskab forelægges selvstyret med henblik på ajourføring, herunder at reglerne om medmoderskab sættes i kraft for Grønland. Social- og Indenrigsministeriet har påbegyndt udarbejdelse af de anordninger, hvorved lovgivningen om faderskab og medmoderskab sættes i kraft for Grønland.
Handicapbil	DK: Social- og Indenrigsministeriet FÆ: Almannamálaráðið (Landsstyreområdet for Sociale Anliggender)	Færøerne: En handicapbil i Danmark eller på Færøerne bevilges ikke efter de samme betingelser. Kombinationen af danske registreringsafgifter og sociallovgivning, herunder forskellig behovsvurdering, vanskeliggør flytning med handicapbil. Personer, der flytter fra Færøerne til Danmark, oplever, at de ikke kan medbringe handicapbil til Danmark, idet de ikke opfylder betingelserne for bevilling af en handicapbil i Danmark.	Social- og Indenrigsministeriet har været i dialog med Færøernes Repræsentation. På Færøerne kan der bevilges støtte til betaling af den udenlandske restgæld for en handicapbil, som borgeren har fået bevilget støtte til fra et andet land. En tilsvarende regel findes ikke i Danmark. Efter de danske regler kan der alene ydes et rente- og afdragsfrit lån til betaling af registreringsafgift til personer, der ved indrejse her i landet medbringer en handicapbil.

Der er ikke erfaringer med hindringer for så vidt angår danske statsborgere, der medbringer en handicapbil til Færøerne.

Den færøske socialforvaltning kan give tilladelse til, at en borger tager sin handicapbil med til udlandet, selvom lån til bilen ikke er tilbagebetalt. De danske myndigheder vil dog afvise at overtage lånet, jf. ovenfor. Borgeren bliver derfor nødt til at betale hele restgælden selv, inkl. den del, der er beregnet som støtte, hvis borgeren vælger at tage bilen med til Danmark.

I det afklarende arbejde har problemstillingen dog vist sig at have et begrænset omfang. Der oplyses fra færøske side om 1-2 sager årligt om flytninger med handicapbil fra Færøerne til Danmark.

De danske og færøske myndigheder er fortsat i dialog om at finde en løsning på problemstillingen.

Tildeling af dansk administrativt personnummer til færinger bosat på Færøerne	DK: Social- og Indenrigsministeriet FÆ: Umhvørvis- og vinnumálaráðið (Landsstyreområdet for Miljø, Industri og Erhverv)	Efter CPR-loven tildeles et dansk personnummer til en person, der skal folkeregistreres (bopælsregistreres) i CPR med bopæl i Danmark. Danske myndigheder kan herudover få adgang til at tildele såkaldte administrative personnumre til brug for myndighedens sagsbehandling. Det er ikke efter CPR-loven muligt at give en myndighed adgang til at tildele et administrativt personnummer alene på baggrund af en persons danske statsborgerskab eller vedkommendes eget ønske herom. CPR-loven gælder ikke for Færøerne. Færøerne ønsker, at det afklares, om der er et generelt behov for at kunne udstede danske personnumre til færinger efter	Social- og Indenrigsministeriet sendte den 15. september 2016 et brev til det daværende Landsstyreområde for Sundheds- og Indenlandsanliggender. Dels foreslog manen løsningsmodel til at skabe den fra Færøernes side ønskede adgang til at få udstedt NemID på Færøerne. Dels blev det oplyst, at det var ministeriets opfattelse, at der med den øgede brug af administrative personnumre hos de danske myndigheder var et godt grundlag for at imødekomme også færingers behov for adgang til danske administrative personnumre. Det ny landsstyre ønsker en generel adgang for færinger til et dansk CPR-
--	--	--	--

		anmodning, eller om der bør findes sektorspecifikke løsninger for tildeling af et dansk administrativt personnummer, hvis en færøsk sektormyndighed vurderer, at der er et konkret behov herfor i forbindelse med en færings kontakt til danske myndigheder.	nummer. Regeringen har for at kunne imødekomme ønsket til hensigt i den kommende folketingsamling at fremsætte et lovforslag, der gør det muligt for en færing at få tildelt et dansk personnummer ved at rette henvendelse til Rigsombudsmanden på Færøerne.
Medtagelse af lægemidler	DK: Sundheds- og Ældreministeriet FÆ: Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender) GRL: Departementet for Sundhed	Efter lægemiddeloven må private personer kun indføre (humane) lægemidler til eget forbrug efter regler i gældende bekendtgørelse om privates indførsel af lægemidler. Efter reglerne kan private personer fra lande, der ikke er medlem af Den Europæiske Union eller omfattet af EØS-aftalen, højst medbringe lægemidler til 3 måneders forbrug. Borgere fra Færøerne og Grønland kan derfor medbringe lægemidler til eget forbrug i indtil 3 måneder ved rejser til Danmark, mens borgere fra EU/EØS kan medbringe lægemidler til længere tids forbrug. Grønland oplever ikke dette som et problem.	Sundheds- og Ældreministeriet og Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender er fortsat i dialog om en afklaring af grænsehindringen. De færøske myndigheder har oplyst, at en del af problemet er løst ved de gældende regler om sundhedsydelser til færøske borgere under midlertidigt ophold i Danmark. Reglerne gælder i tilfælde af pludseligt opstået eller forværret sygdom, ulykkestilfælde og lignende. Færøske borgers adgang til lægemidler i Danmark i ikke-akutte situationer forudsætter regelændringer, som er under afklaring med henblik på en endelig løsning af grænsehindringen.
Medicinal eksport og returnering af importeret medicin	DK: Sundheds- og Ældreministeriet FÆ: Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender)	Færøerne er ikke medlem af EU og regnes derfor som et tredjeland inden for medicinalområdet. Det indebærer bl.a. to problemer for det færøske apoteksvæsen: 1) at apoteker ikke kan eksportere magistrelle lægemidler (fremstillet efter recept til en enkelt patient) til Danmark, 2) at apoteker ikke kan returnere lægemidler fra danske grossister, siden nye krav til lægemiddelemballage trådte i kraft den 9. februar 2019 for at forebygge	Sundheds- og Ældreministeriet og Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender er fortsat i dialog om en afklaring af grænsehindringerne. For så vidt angår eksport af magistrelle lægemidler til Danmark (1) må dette løses i forhold til konkrete lægemidler, som færing bosiddende i Danmark har behov for. De færøske myndigheder har nu

		forfalskede lægemidler i den legale distributionskæde. Færøerne ønsker problemet løst ved, at de danske myndigheder sidestiller de færøske apoteker med danske apoteker.	identificeret et problem i forhold til et bestemt produkt. Muligheden for at indføre produkter med dette indholdsstof er under afklaring. Med hensyn til returnering af importeret medicin (2) er der fortsat dialog om mulige løsninger. På baggrund af negativ vurdering fra Kommissionen af mulighed for at sidestille færøske apoteker med danske, er der i december 2018 afholdt en fælles workshop mellem de danske og færøske sundhedsmyndigheder om identifikation af eventuelt mulige praktiske løsningsforslag. Der arbejdes efter workshopen videre med mulige løsningsforslag, der i givet fald vil kunne forelægges Kommissionen.
Betaling for fortsat sygehusbehandling	DK: Sundheds- og Ældreministeriet FÆ: Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender) GRL: Departementet for Sundhed	En ændring af sundhedsloven har medført, at regionerne fra 1. juli 2019 opkræver betaling for akut og fortsat sygehusbehandling fra visse personer uden bopæl i Danmark. Med lovændringen har personer fra Færøerne og Grønland stadigvæk en uændret adgang til vederlagsfri akut sygehusbehandling. For så vidt angår fortsat sygehusbehandling, har regionerne forud for lovændringen ”kunnet opkræve” betaling for den fortsatte sygehusbehandling, når det under de foreliggende omstændigheder ikke skønnedes rimeligt at henvise personen til behandling i hjemlandet, herunder Færøerne og Grønland,	Sundheds- og Ældreministeriet har til hensigt at ændre sundhedsloven således, at reglerne for rigsfælleskabets borgere ved midlertidigt ophold inden for rigsfælleskabet gøres så ensartede som muligt.

eller personen ikke tålte at blive flyttet til et sygehus i hjemlandet. Konsekvensen af, at regionerne nu ”opkræver” betaling for den fortsatte behandling, er, at også personer fra Færøerne og Grønland skal opkræves betaling for den fortsatte sygehusbehandling.

Det grønlandske Departement for Sundhed har påpeget, at loven medfører, at personer fra Grønland under midlertidigt ophold i Danmark stilles dårligere end danskere på midlertidigt ophold i Grønland.

Det skal dog bemærkes, at ingen akut syge eller tilskadekomne personer nægtes sygehusbehandling med henvisning til krav om betaling, og at regionerne stadig kan yde både akut og fortsat sygehusbehandling vederlagsfrit, når regionerne under de foreliggende omstændigheder skønner det rimeligt, f.eks. ved behandling af hjemløse og personer, som ikke er i stand til at betale herfor. Det gælder også personer fra Færøerne og Grønland.
